

NOAH¹s kommentar til energiaftalen af 22. marts 2012

Energiaftalen mellem S, RV, SF, V, DF, EL og KF indeholder en række gode forslag, som peger i den rigtige retning. Ved at gå efter det brede forlig med V, DF og KF udvander S-RV-SF-regeringen imidlertid sit eget oplæg ”Vores Energi” på en række punkter. F.eks. medfører aftalen mindre energibesparelser, mindre CO₂-reduktion til 2020 og udfasningen af alle oliefyr til 2030 er opgivet. Aftalen åbner desuden for storstilet brug af udenlandsk ikke-bæredygtig biomasse samt omfattende produktion af biogas baseret på den miljøproblematiske svinerylle.

Mangler og forbedringsmuligheder

Vi ser en lang række muligheder, der slet ikke udnyttes samt direkte miljøskadelige elementer så som biobrændstoffer, biogas på svinerylle og omfanget af brug af biomasse.

Energibesparelser på under 7 % af det endelige energiforbrug frem til 2020 (2010-basis) er ikke ambitiøst. Der afsættes f.eks. 30 mio. kr. til at understøtte energirenovering af den eksisterende bygningsmasse, hvilket svarer til lidt under 300.000 kr. per kommune fordelt på 8 år! I NOAHs Energi-handlingsplan 2050 har vi redegjort for et besparelspotentiale, som er væsentlig større.

Vi finder det stærkt kritisabelt, at **solvarme** stort set ikke er med i aftalen. Solvarme bør være en central del af den individuelle såvel som den kollektive varmeforsyning, hvor solfangeranlæg kan reducere brugen af biomasse specielt i sommerhalvåret. Der er behov for målrettede informationskampagner, pakkeløsninger og gode finansieringsmuligheder for øget brug af solvarme.

Solceller til elproduktion bør påbydes ved nybyggeri. Regeringen kan også lempe restriktionerne i forbindelse med den såkaldte nettomålerordning, så det bliver muligt for husstande med varmepumper uden for fjernvarmeområder og elbiler at dække deres årsforbrug. Der bør også gives mulighed for at boligselskaber og andelsejede anlæg o.l. kan komme ind under ”nettomålerordningen”.

Mulighederne for **geotermisk varme** til fjernvarme bør prioriteres højere. Hvor der er muligheder for geotermisk varme i nærheden af byer bør denne ressource udnyttes til fjernvarme og prioriteres højere end afbrænding af biomasse og affald.

Forskning og udvikling vedrørende **varmelagring** indgår slet ikke i energiforliget – det gælder korttidslagre såvel som sæsonvarmelagre.

¹ Friends of the Earth (FoE) er verdens største sammenslutning af miljøorganisationer med 77 medlemslande. Kun én organisation fra hvert land kan være medlem. I Danmark er det Miljøbevægelsen NOAH.

Ting der må ændres

Energiaftalen regner med et alt for stort forbrug af **biomasse** til el- og varmeproduktion. Det vil medføre øget import og yderligere fortrængning af fødevarerproduktion og natur. Importeret biomasse beslaglægger store dyrkningsarealer i bl.a. ulande, og de forsøg der gøres på at certificere importeret biomasse som bæredygtig, vil aldrig kunne vurdere de reelle og ofte indirekte effekter på mennesker og natur. Den øgede efterspørgsel efter biomasse til energiformål medfører højere fødevarerpriser til stor skade for verdens fattige.

Dertil kommer, at såfremt den anvendte biomasse ikke stammer fra biomasse, der alligevel naturligt var blevet omsat i skovøkosystemet inden for kort tid eller som kompenseres af øget tilvækst af samme kvalitet inden for samme område, så vil afbrænding af en sådan biomasse reelt føre til øget CO₂-udslip. Det forventes at gælde for en stor del af energiaftalens øgede biomasseforbrug og i form af importerede træpiller fra Canada og Baltikum til substitution for kul i de centrale kraftvarmeværker.

Disse forøgede udledninger registreres p.t. ikke i det danske CO₂-regnskab fordi afbrænding af biomasse per definition regnes for CO₂-neutral. Situationen er yderligere problematisk, når afbrændingen af en sådan biomasse, der ikke er i CO₂-balance i forhold til oprindelsesområdet, sker på kvoteomfattede kraftvarmeværker. Her vil den formodede CO₂-reduktion på kraftvarmeværkerne kunne sælges som overskydende CO₂-kvoter og dermed føre til yderligere CO₂-udledning et andet sted i EU.

Det er derfor helt afgørende, at den anvendte biomasse stammer fra områder der, på trods af biomasseudtaget, fortsat har en positiv CO₂-balance, og hvor driftsformen samtidig sikrer områdets biodiversitet.

NOAH er imod import af biomasse og kræver, at importen erstattes ved f.eks. at justere graden af energibesparelser, hurtigere indfasning af geotermi, øget brug af solvarme, boligrenovering kombineret med lavtemperaturfjernvarme, (sæson)varmelagring og centrale varmepumper mv.

Det er også en stor fejl, at energiforliget ukritisk inddrager VE-direktivets målsætning om 10 % **biobrændstof i transportsektoren** til 2020. Vi er opmærksomme på, at der er tale om et EU-krav, men reglerne åbner for at opfylde kravet med vedvarende energi generelt. 10 % biobrændstof i transportsektoren vil uden kraftige tiltag for reduktion af transportens samlede energiforbrug medføre øget import og dermed øget arealbeslaglæggelse og fortrængning af fødevarerproduktion og natur i andre lande. Der bør derfor arbejdes for en hurtig indfasning af el i transportsektoren kombineret med en reduktion i den individuelle biltransport.

Med hensyn til **biogas** mener vi, at bioforgasning af den frasorterede organiske fraktion i husholdningsaffaldet skal fremmes. Energiaftalen lægger imidlertid op til storstilet produktion af **biogas baseret på svinegylle**. At kaste investeringer til biogasanlæg og infrastruktur efter så ubæredygtig en produktion, som den konventionelle danske svineproduktion, er efter vores mening forkastelig.

Biogas fra svinegylle vil aldrig blive bæredygtig, fordi den for en meget stor dels vedkommende baseres på importeret GMO-foder som svinene opfostres med på dyreetisk uanstændig vis. Svineproduktionen bør af hensyn til global bæredygtighed og dansk miljø reduceres kraftigt. Derfor

er det ikke forsvarligt at binde energiproduktionen til en stor produktion af gylle, og tilskudsmidlerne kan bruges bedre på energieffektiviseringer og solenergi.

Drivhusgasbudgettet er for stort

Energiforliget forventes at reducere CO₂-udledningen med 34 % frem til 2020. En kommende klimaplan, der omfatter transport og jordbrug, skal levere yderligere 6 % så den samlede drivhusgasreduktion bliver 40 % i 2020 i forhold til 1990. Forudsat de 40 % er reelle reduktioner med brug af mindre mængder biomasse af kontrollerbar indenlandsk oprindelse, så låser energiforliget os ind på en sti der peger på et samlet drivhusgasbudget 2012-2050 på mindst 1035 Mt CO₂-eq ved lineær reduktion fra de tilbageværende 60 % i 2020 til omtrent 0 % i 2050 (målet er fossilfri – ikke drivhusgasneutral i 2050!).

Til sammenligning har vi i vores forslag til klimalov <http://kortlink.dk/noah/8y5m> med tilhørende notat <http://kortlink.dk/aux6> opgjort behovet for en retfærdig dansk indsats 2012-2050 til at være i størrelsesordenen 650 Mt CO₂-eq med en initial reduktion på 7 % år for år.

Der er altså behov for yderligere tiltag på energiområdet samt en effektiv indsats overfor trafik og landbrug i forbindelse med udarbejdelsen af den kommende klimaplan.

22. marts 2012

Kim Ejlertsen
NOAH Energi og Klima